

*О.В. Рябенков, ВАТ "Сумське НВО ім. М.В. Фрунзе"; Л.Л. Гриценко,
канд. екон. наук, ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"*

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ

Однією з найважливіших умов ефективної діяльності підприємства є організація системи фінансового контролінгу. В економічній літературі існують різні науково-методичні підходи до розуміння сутності, цілей, функцій і завдань контролінгу. На нашу думку, сьогодні найбільш актуальними завданнями в рамках фінансового контролінгу на великих промислових підприємствах є розробка фінансової стратегії, впровадження системи бюджетування та контролю, управлінський облік та аналіз витрат, ідентифікація ризиків, запровадження збалансованої системи показників, розроблення методичного забезпечення. При цьому інтеграція стратегічного та оперативного планування, визначення їх об'єктів та інструментів, вдосконалення внутрішньої методики бюджетування, своєчасне коригування планів дозволяє забезпечити ефективне управління витратами в системі контролінгу на підприємстві.

Для виявлення проблемних аспектів у процесі управління витратами доцільно здійснювати факторний аналіз відхилень та проводити конкурентний бенчмаркінг, який є компонентом стратегічного аналізу витрат з метою ефективного управління ними. У ході бенчмаркінгу визначаються незадовільні показники діяльності підприємства порівняно з лідерами галузі.

На підприємстві повинна бути організована система управління витратами, що забезпечуватиме оптимізацію витрат та в свою чергу враховує як зовнішню (фінансову) інформацію про визначення вартості майна, виявлення фінансових результатів діяльності підприємства, складання фінансових звітів, так і внутрішню (управлінську), яка дозволяє вирішувати питання управління на основі оперативних, своєчасних і достовірних даних про витрати підприємства й результати роботи в цілому та окремих структурних підрозділів у розрізі центрів відповідальності.

Важливою складовою ефективною системи фінансового контролінгу на підприємстві є управління витратами на основі застосування єдиного методологічного інструментарію, що поєднує оперативне та стратегічне планування. Це, зокрема, передбачає систематизацію та організацію руху нормативно-довідкової інформації, встановлення об'єктивних норм витрат менеджерами підприємства, контролювання витрат, обґрунтування та своєчасне прийняття раціональних управлінських рішень для покращення використання матеріальних ресурсів, усунення дефектів виробництва тощо.

Досить важливим етапом у системі управління витратами на підприємстві є аналіз облікових реєстрів витрат, оскільки саме на цій стадії формується інтегральна схема поєднання та застосування так званих бізнес-

драйверів, та, виходячи з цього, визначаються основні пріоритетні напрямки діяльності підприємства в цілому та структурних підрозділів зокрема.

При впровадженні процесу бюджетування на підприємстві головна увага повинна приділятися питанням оптимізації витрат в розрізі фінансового планування, обліку і контролю. Зокрема слід зауважити, що менеджменту підприємства необхідно постійно здійснювати контроль за системою бюджетів та центрами відповідальності витрат, проводити факторний аналіз відхилень та своєчасно вносити відповідні коригування, впроваджувати бюджетування на базі програмного забезпечення. Це дасть можливість у ході здійснення оперативного контролю прискорити прийняття управлінських рішень про термінове управління витратами. Зауважимо, що поєднання результатів оптимізації витрат на другорядних рівнях бізнес-процесів, як правило, призводить до отримання значного загального результату в цілому по підприємству.

Таким чином, систематизація та оцінка результату, отриманого від оптимізації витрат, дозволить визначити стратегічні напрямки розвитку підприємства та кількісно оцінити одержаний ефект. Для якісного та ефективного управління витратами доцільно розробляти та впроваджувати оптимальну модель системи управління витратами, застосування якої дозволить ідентифікувати всі проблемні аспекти діяльності підприємства та його структурних підрозділів, синхронізувати їх за ймовірністю локалізації і можливістю вирішення у розрізі центрів відповідальності.

Рябенков, О.В. Оптимізація витрат у системі фінансового контролінгу [Текст] / О.В. Рябенков, Л.Л. Гриценко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доповідей XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (28-29 жовтня 2010 р.) . - Суми: УАБС НБУ, 2010. - Т. 2. - С. 178-180.